

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 668
van **NADIA SMINATE**
datum: 30 mei 2017

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Hulpverlening aan geradicaliseerde gedetineerden - Regulier aanbod

Naar aanleiding van mijn recentste vraag over de begeleiding van geradicaliseerde gedetineerden (vraag om uitleg nr. 2096) antwoordde de minister dat de overgrote meerderheid uit de risicogroep van 80 gevangenen aangewezen is op het 'reguliere aanbod' inzake hulpverlening bij extremistische radicalisering. Meer specifiek, 14 van de 80 'risicogevangenen' worden intensief individueel begeleid. De restgroep, zijnde 66 gedetineerden zou een beroep (moeten) doen op het reguliere aanbod van hulp- en dienstverlening.

Het reguliere aanbod behelst onder meer een doorgedreven afstemming tussen de verschillende diensten en hun aanbod. Deze zogenaamde 'multi-agency approach' zou ondertussen vruchten afwerpen. Maar desalniettemin is het interessant om te kijken naar het exacte percentage van deze risicogevangenen dat inging op het aanbod en de mate waarin dit gebeurde.

Het reguliere aanbod waarvan sprake kan ook, zoals reeds meerdere malen besproken, mee ondersteund worden door privé-initiatieven.

1. Hoeveel van de 66 bovenvermelde gedetineerden maakten reeds gebruik van het bestaande reguliere hulpaanbod binnen de gevangenis muren?
2. Kan de minister een uitgebreid overzicht geven van de aard van de verleende diensten?
3. Kan de minister een overzicht geven van de concrete private initiatieven die overwogen worden als ondersteuning voor het bestaande hulpverleningsaanbod?

ANTWOORD

op vraag nr. 668 van 30 mei 2017

van **NADIA SMINATE**

1-2. Het beleid dat kan gevoerd worden door de diensten die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen, is afhankelijk van het beleid dat door het directoraat-generaal penitentiaire inrichting (DG EPI) wordt gevoerd t.a.v. deze gedetineerden in functie van de beveiligingsnood. De wijze waarop hun gevangenisregime wordt ingevuld, bepaalt de mogelijkheden en de grenzen. Momenteel zitten veel gedetineerden die als zogenaamde 'terro-gedetineerde of gelijkgestelden' worden geclassificeerd in een regime, waardoor zij niet kunnen deelnemen aan een groepsaanbod. Dit vormt uiteraard een beperking van het hulpaanbod dat zij kunnen krijgen. Dit is echter een wijzigend gegeven. Hoewel het beleid van het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen erop gericht is om gedetineerden niet langer dan nodig is in een strikt beveiligd regime te zetten, zien we in de praktijk wel dat er veel van die gedetineerden reeds maanden onder een regime vallen dat weinig of geen mogelijkheden biedt voor het aanbod hulp- en dienstverlening. Een aantal hebben ook het statuut 'geïnterneerde' en worden door een zorgteam en de psychosociale dienst van Justitie opgevolgd. Het aanbod van het zorgteam is niet opgenomen in het overzicht dat we verder geven en evenmin het aanbod van de levensbeschouwelijke consulenten werkzaam in de gevangenissen.

Ik wens te benadrukken dat onderstaande informatie de weergave is van een momentopname. Deze momentopname kan verschillen van dag tot dag en is sterk afhankelijk van transfers van gedetineerden tussen gevangenissen, vrijlating van gedetineerden, opsluiting van gedetineerden, wijzigingen in regime van gedetineerden, ...

De informatie op zich is ook onvolledig op dit ogenblik. Niet elke dienst is op de hoogte of het door hen geconsulteerde cliënteel ook het statuut 'terro-gedetineerde of gelijkgestemden' heeft. Op de werkvloer wordt zorgzaam met deze informatie omgegaan.

Zo zijn er ook Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) die informatie of een gedetineerde door hen gezien wordt niet delen omwille van beroepsgeheim, op andere plaatsen werkt het CGG enkel op doorverwijzing en kreeg men nog geen doorverwijzing in deze dossiers van een andere dienst.

Eind juni zitten er in de gevangenissen van de regio Noord 67 gedetineerden die door DG EPI gevolgd worden omwille van de kwalificatie voor terroristische misdrijven of gelijkgestelden. In de Brusselse gevangenissen gaat het over 25 gedetineerden, waarvan er 2 gedetineerden Nederlands als gesproken taal hebben.

In de gevangenissen van Brussel is het bovendien moeilijk om een accuraat en actueel overzicht te bekomen, doordat er meerdere diensten (bicommunautair, Franstalig) een bevoegdheid hebben.

Op 30 juni 2017 worden 18 geradicaliseerde gedetineerden begeleid door de consulenten.

Op basis van de beschikbare informatie kan gesteld worden dat 34 van de andere gedetineerden die in die doelgroep zitten, gebruik maakt of kan maken van de diensten

van de Vlaamse Gemeenschap inzake hulp- en dienstverlening. Ik benadruk dat het een aanbod blijft waar gedetineerden vrijwillig op kunnen een beroep doen. Dit wil zeggen dat hen daadwerkelijk een aanbod wordt geboden op een aanklampende wijze, maar dat de gedetineerden zelf beslissen of ze hierop ingaan of niet.

Sommige gedetineerden doen beroep op verschillende vormen van hulp- en dienstverlening.

In totaal deden in juni 2017 24 van deze gedetineerden een beroep op de trajectbegeleiding van het justitieel welzijnswerk, 6 gedetineerden ontvingen hulpverlening vanuit het CCG, 6 gedetineerden deden een beroep op begeleiding vanuit de VDAB, 16 gedetineerden volgen onderwijs, 19 gedetineerden sport en 20 gedetineerden deden beroep op een ander aanbod (begeleiding door een VAPH-voorziening, agressiebeheersing, kinderbezoek, herstelbemiddeling, ontspanningsactiviteiten, bibliotheek).

Om een beter zicht te krijgen op de situatie en om de integrale aanpak inzake disengagementstrajecten verder uit te werken, installeren we momenteel in samenspraak met het hoofdbestuur van DG EPI, een lokaal casusoverleg tussen de Vlaamse diensten en de lokale gevangenisdirectie. Dit is van groot belang en wordt georganiseerd om tot een gezamenlijke aanpak te komen voor het traject dat elke gedetineerde kan lopen.

3. Het is mijn visie dat we in het kader van de preventie van de radicaliseringsprocessen en de aanpak van radicalisering vanuit een multi-agency approach ten volle gebruik moeten maken van de bestaande diensten binnen de verschillende bevoegdheden. In het geactualiseerd actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering hebben we deze aanpak ook benadrukt. De samenwerking tussen diensten met de diensten van Justitie en met de imams in de uitwerking van disengagementstrajecten, wordt momenteel in de praktijk vorm gegeven en uitgewerkt in een draaiboek. De twee consultants werden aangetrokken om de expertise en capaciteit te versterken. Zij werken momenteel de disengagementstrajecten uit, zowel beleidsmatig als voor individuele gedetineerden en verlenen consult aan de beleidscoördinatoren en hulp- en dienstverleners. Daarnaast blijft het vormingsaanbod voor hulp- en dienstverleners bestaan. De CGG en Solentra verhogen hun expertise met betrekking tot cultuursensitieve zorg en traumabegeleiding via hun inzet in de begeleiding van vluchtelingen. Wel zal er, zowel voor minderjarigen als meerderjarigen, vanuit mijn administratie een project worden opgezet met het platform van Vlaamse imams. In het kader van de begrotingsopmaak zullen we verder bekijken welke overige nieuwe initiatieven we in het kader van de persoonsgerichte aanpak verder kunnen financieren.